

ЧЕРНЕТКА

005

СТУДЕНТСЬКЕ 2001 ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ВИДАННЯ

ЖОВТЕНЬ

Слово редактора

Привіт, шановне "могилянство"!

Із майже місячною затримкою, яка вже стала традиційною для "Чернетки", ви бачите перед собою її жовтневий випуск. Якщо чесно, його можна було би вважати жовтнево-листопадним, адже на співредакторів, як і на всіх вас, незабаром чекає сесія

Але не будемо про сумне! Хоча дуже хочеться, бо скільки ми не закликали вас до активності, так її і не побачили. Невже проблематично знайти нас серед філологів ФГСН-3 на будь-якій (!) лекції!? Для цього треба просто підійти до розкладу, знайти потрібну аудиторію, а в ній — нас. Є й інший варіант: зайти на кафедру філології (3-118) і залишити там свої твори "під грифом" на "Чернетку". Як бачите, обидва шляхи не такі вже й складні. Тож чекаємо на вас із надією, що, незважаючи на прихід холодів, творчій процес у Могилянці не "замерзне".

Люди, які працювали над "Чернеткою 005"

Черговий співредактор: Христан Оксана

Верстка: Купко Дарина

Окрема подяка: Сергію Семеновичу Іванюку, Ростиславу Семкову,
а також, як завжди, талановитим студентам нашої Академі

СТУДЕНТСЬКЕ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ВИДАННЯ

Із циклу "Міські обриси"
(портрети і пейзажі з уяви)

Світанок

Стіна будинку обернулась світляком
від торку рук в прозорих рукавичках.
Смішні вірші без крапок і без ком
Писав маленький добрий чоловічок:
я Лети лет я тіні тіні тінь
зерно зорі долоня долі ліва
іди за мною і усе покинь
я піщана гора я срібна злива.
І сіті плів із світлих слів і снів.
Чи почерк той хтось в світі зрозумів?
Та мусить стати каменем стіна.
Або зродити світлячками — впасти.
А місто мало обриси вікна,
що відчинялись вміє тільки навстіж.

Черниця

У чорного нема відтінків
(З науки про кольори)

Лице вулиці. Мокре тіло бруківки.
На лови вийшов птахолов. Сіть страху.
— Заходь до мене, ти, патлата дівко!
На каву з цукром і на постіль з дахом.
І босі ноги, зранені дощами.
І босе серце. Крихти солі й хліба.
Блідий менжелик з світлим ликом мами.
Старий Псалтир — дарунок сивий діда.
Її долоні — дві навпіл зернини.
А час, мов свічка, тихим воском плине.
Печать молитви скріплює вуста.
І білий голуб стереже плече.
А місто мало обриси хреста:
Важке і вічне, вічне і важке.

Надія Трач

"Приблизно 19 років тому народилася в с.Задністрянськ на Івано-Франківщині в сім'ї робітника та вчительки. Нині студентка ФГСН-3, філолог. Між цими двома точками — шукання себе у світі і світу в собі, що вилилося у збірці "Велике серце малої росинки" (вид-во "Зерна", 1999)".

■ ■ ■ ■

Моє серце —
чотирикамерна споруда.
В ній ув'язнено птаха.
Приходять люди,
стукають — я відчиняю.
Приносять
глечики з водою,
добірні зерна
і кольорові забавки.
Птах розправляє крила
і літає
з кімнати в кімнату
(має їх аж чотири).
Іноді
люди застаються
заночувати,
а потім потроху
переносять свої речі.
Коли стає
занадто тісно,
я відчиняю навстіж
всі вікна і двері.
Птах вилітає.
Люди покидають мій дім
і не повертаються.
Але хтось один
вперто продовжує
тихенько сидіти в куточку.

Панна

Ви вмієте літати, Панно,
ходою схожа до моїх голубів.
Чекав Вас. Хтось казав: "Намарне
гайнуєш час. Давно вже захопив
Крилатий Пан. Така холодна пара,
Як крила — білі й чорні — творять лет.
Вона — мовчазна, любить дощ і каву.
Він — геніальний танцівник, поет".
...І виплів із чекання я сандалі
Для Ваших ніг із дальніх далей далей.
Задзеленчав трамвай. Спинилась Панна.
Камінчик крило голуба притис.
А місто мало обриси троянди:
Хто розквітає, може впасти вниз.

Олесь Корж

Ти знаєш величезну купу слів
і знаєш як їх правильно вживати
і пам'ятаєш їх одразу всі

а я не знаю так щоб дуже слів
і не потрафлю правильно вживати
а те яке згадаю те й скажу

(подумати такий-сякий поет
а не потрафить правильно вживати
і каже перше-ліпше що спаде)

а хтось напевне зовсім не такий
він перше-ліпше що спаде не скаже
і пам'ятає аж одразу всі

як добре робить правильний що слів
не каже що спадуть і пам'ятає
що перше-ліпше то не зовсім те

Це і є твоя розхвалювана доля?
Чи то все, на що фантазія спроможна:
тяжкомовний кубуватий лобас
перевід на дурне живої сили.

О часи лихосвітні, нерозумні!
Скрізь подвійні ігри й кровоблудство.

Майте на увазі, що виділені вірші мали би бути вміщені окремо на "партійній" сторінці, але з технічних причин ми долучили їх до "особистої" сторінки Коржа.

аж серце стане як згадаю...
тому й не згадую нічого

Слово редактора

Після тривалої перерви Олесь Корж почав знову щось створювати. В "Кур'єрі Кривбасу" за вересень 2001 р. вийшло 12 віршів, якщо хто хоче, може подивитися. А ці друкуються вперше, ексклюзивно і з благословення автора.

Мальвіні

Ти сказала: "Будь уважний,
я сьогодні хто завгодно,
у своєму серця ритмі
помічай наменші зміни".

Я промовив: "Ти — лисиця,
і в лисиці темне хутро,
і зелені в ньому іскри".

"Але й тепле", — ти сказала.

жінка що могла б рекламувати зубну пасту
збудники хвороби не мають помітного шансу вижити
чоловік — надійність приміських сполучень
незалежно від їхньої відстані
заходять у під'їзд будинку
зникають і з'являються п'ятдесят разів на секунду
відчиняють дверцята аварійного виходу нагору
і піднімаються східцями
де перший поверх то триумфальна перемога
над поштовими скриньками і зимним духом
прілих яблук з підвалу
якщо торкнутися
синьо-зелена фарба легко лушчиться зі стін
і ромбиками лягає на плечі
і простягнені вперед пальці
і м'яким шепітливим пилом
зависають у повітрі крейдяні квадрати
як на цю пору року в повітрі замало вологості
сухо й неголосно
ніби так як ламаєш сірник
або опір
в замку копірсається ключ

Цьогорічний врожай
перевищує показники
дається знаки
кількість сонячних днів
хоча й
дощі даються знаки
і родючі ґрунти

а ти?

ЖІНКА, ЯКА НЕ ПОСПІШАЄ...

Жінка, яка не поспішає
спокійна жінка...

Вона сидить у
маленькому кафе і п'є гарячий
шоколад, чи каву (як кому
подобається). П'є повільно,
насолоджуючись кожним
ковтком. За вікном шумить дощ.
Вся вулиця переповнена
дощовим світлом. Воно
проникає навіть у півморок
крихітного кафе, освітлюючи
дрібними променями жінку за
столиком з чашкою у руках.

Жінка, яка не поспішає
– мудра жінка...

Вона акумулює в собі
всі підсвідомі сили всесвіту.
Легка посмішка грає з її
вустами. Очі темніють,
густішають, поглинаючи світло і
морок. Вона володарка світу і ... знає про це. Ці
дощові краплі за вікном бубонять для неї. З
цікавістю вищого створіння вона розглядає людей,
що метушаться за склом; перестрибують калюжі,
згинаються під парасолями, ховаються під дахами
крамниць, будинків, проїжджають в наглухо
застібнутих машинах.

Жінка, яка не поспішає – дивна жінка...

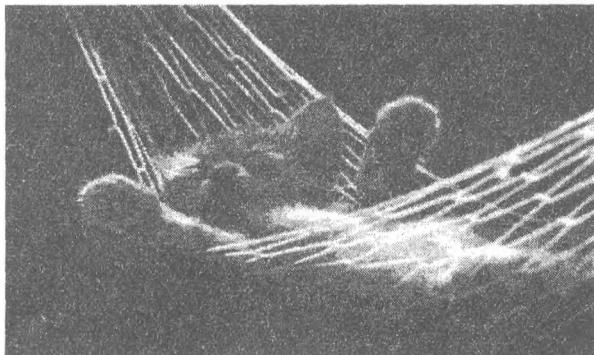
Вона нічого не вимагає, ні за що не
бореться, ні над ким не іронізує. Поряд не стоять
важкі сумки, вона нікому не винна, ніким не зігнута,
нікому не протиставлена... Вона лише п'є шоколад,
чи каву, і слухає дощ. Ні про що не думає, не згадує
коханого, не мріє, а просто в холодному хаосі
насолоджується теплом, мороком, тишею...

Жінка, яка не поспішає – щаслива жінка...

Випита каву, чи шоколад, не піднімає її зі
стілця, не викидає за двері на дощ. Її чашка довго
холоне в теплих руках. Солодка прозорість огортає
обличчя, проникає в очі – вони зблискують усміхом
душі, якій нема чого боятися, оминати, уникати...

Дощ поступово зникає, поодинокі краплі
вдаряють у скло...

Жінка поправляє зачіску, повільно виходить
з кафе, з легкою посмішкою дивиться на небо: "Як
би було б чудово бути жінкою, яка ніколи нікуди не
поспішає!"

Катерина Усачова

філолог КНУ ім. Т. Шевченка:

*"Літературною творчістю займаюся з
дитячих років. Починала з віршів, зараз
пишу переважно малу прозу.*

*Етюд "Жінка, яка не поспішає"
створений випадковостями нашого
щоденного існування в часі та просторі,
пропущеними крізь творчу свідомість.
Звичайна перерва на каву та фраза
незнайомої жінки про магичну дію такого
неквалного відпочинку породжують масу
асоціацій, які формують сюжет... Другий
етюд є іронічним реміксом попереднього
твору, де тема неквалного відпочинку
набуває реалістично-гумористичного
забарвлення. Поєднані у диптих, ці етюди
дають чудову можливість посміятися,
подумати, відпочити"*

**ЖІНКА, ЯКА НЕ ПОСПІШАЄ...
remix**

Ніколи нікуди не
поспішати може лише дивне,
спокійне і мудре створіння.
Створіння таке навряд чи буде
чоловічого роду. В чоловічій
статі з початку початків
закладена дія, рух, енергія. Але
й з усіх жінок я можу згадати
лише одну, яка **ніколи** нікуди не
поспішає...

Ледь примруживши очі
вона сидить біля вікна і дивиться
на гру дощового світла за склом.
Їй подобається спостерігати за
метушнею людей там, внизу.
Вона вище за них. Третій поверх
і батарея захищають її і
забезпечують спокій, надійність,
комфорт.

Вона з насолодою п'є
тепле молоко. Солодка рідина

огортає її ніс і ледве не доходить до очей. Вона довго
облизується і вмивається м'якою лапкою, робить пірует
хвостом і ось вже сидить на дверях, озирваючи кімнату.
Вона – кішка, такий стрибок не зламає її ноги.

Вона й справді нікуди не поспішає, бо все що
їй треба знаходиться в просторі 45 квадратних метрів.

Чийсь прихід не викидає її з дверей на холодну
підлогу. Вона зістрибує лише коли одна з її господинь –
молода дівчина – починає трясти двері чи хапати за
передні лапи і хвіст. Хоча стривайте! Які це ще
господині, коли єдина хазяйка тут вона! Ну-у-у,
щоправда, інколи її сварять за різні бешкети, а бува й
дадуть доброго прочухана, але все одно – хто доглядає
квартиру! Хто нагріває ліжка чи крісла! Хто слідкує за
гігієною в оселі, позбавляючи її від мух! Вона, все
вона!

Цілий день на ногах, точніше, на лапах.
Хазяйки ж у неї такі недбалі, невмілі, незнаючі...

"Ну хто спить до 7-8-мої години, коли ранок
починається з четвертої! Спочатку намагалася їх
будити: "М'я, вставайте лінивиці, день на дворі, їсти
пора!" Але сваряться! Добре, сиджу, чекаю..."

Ну добре, встали. Але ж ідять то що! Якісь
булки, хліб, фрукти, овочі, я вже не кажу про
картоплю! (Пюре! – на що тільки молоко переводять!)
Тут з м'яса не завжди ситою будеш, а то – картопля!

Намагалася залучити їх до спорту...
Показувала – бігати треба, бігати - для фігури кращого
нема! Гімнастика теж важлива: вправи на розтяжку,
вправи з м'ячем, непогано пограти в футбол чи
волейбол... А вони сміються: "Бетсі – баскетболістка!
Бетсі – стінолазка!" Де ж їм зрозуміти це задоволення
– вони стрибнуть, стіну завалять!

О, знов кудись зібралися, біжать, біжать, а
куди? Що їм треба там, у світі за вікном?"

Вона п'є тепле молоко і з вікна спостерігає за
метушнею дивних жінок, яким постійно треба кудись
бігти.

"Як чудово нікуди не поспішати..." - думає вона
зручно вмощуючись на ковдрі і поринаючи в м'який
сон.

А "Молодість" не вернеться, не вернеться вона...

Так, здається, співають в одній доволі сентиментальній українській пісні. Але, на щастя, це аж ніяк не стосується Київського міжнародного кінофестивалю з однойменною назвою, що цього року відбувся вже в тридцять перше. Складалося враження, що на цілий тиждень (з 20 по 28 жовтня) київська богема змінила звичні кав'ярні та клуби на нічим не примітне, на перший погляд, приміщення Будинку Кіно на Саксаганського. Хоча ні... Саме цього тижня **Будинок Кіно** був таки дуже примітним. "Різношерста" публіка збиралася перед входом вже від ранку, а під вечір це швидше нагадувало натовп. Тут можна було зустріти всіх, починаючи від відомих фейсів зірок українського ТБ та кіно й закінчуючи купкою студентів, що намагалися правдами і неправдами пропхатися без запрошень. Між

іншим,
листки
кольору з
загадковою
зліва (ці от
отримати
досить тяжко,
не продавав, і
застосовувати
не дуже
Але,
зрештою,
основне.
як ви, певно,

прямокут. і
синього
доволі
лялькою
запрошення)
було справді
адже їх ніхто
доводилося
давні ділові й
зв'язки...

Але, зрештою, основне. як ви, певно, відбувалися вже всередині. По-перше, проминувши невідступну сторожу, опинявся ніби в іншому світі. І це не якась там метафора!!! Хмари білого диму, чимось схожого на вранішній туман, огортали тебе, а в мозок потрохи просочувався звичний для богемы запах нікотину. Цей запах ще не вивітрився (хоч минув майже місяць), і коли входжу до метро, люди досі відступають на кілька кроків. Та це так, між іншим...

навіть не це
Головні події,
здогадується,

Кінопокази паралельно відбувалися в кількох залах, а ще були прес-конференції, фото-виставки, зустрічі з режисерами та акторами й нескінченні розмови в кулуарах. Тому навіть при найбільшому бажанні доводилося вибирати, адже побачити все – фізично нереально. А вибір найчастіше визначався розмірами та яскравістю афіш коло входу (всюди реклама, панове...).

Скажу відразу: фільми були різними. І за якістю також. Роботи відомих режисерів і студентські дипломні, багато-, малобюджетні або ж зовсім безбюджетні (жартую: останнього поки ще не існує)... Навіть більше: презентували тут не лише нові фільми. Може, хтось пам'ятає український серіал "Чорна Рада" (щось а-ля "Ogniem i mieczem"), який нещодавно йшов на "1+1"? Так от, навіть його можна було побачити в скороченому варіанті (дві з половиною години)...

Неможливо обминути увагою ще один аспект – *переклад*... Добре, що дирекція таки не наважилася перекладати фільми українською мовою, бо й російською (напевне, рідною для них) це звучало не надто. Часом глядачі забували про те, що на екрані хтось збирався скакати з вікна або когось зарізати, і починався регіт від чергових перекладацьких "перлів" ("Принесу брикет хлеба и кусок молока... хи-хи-хи... пакет молока"). І повірте, це ще не найцікавіше!

Були й досить приємні сюрпризи: "**Хроніки від Фортінбраса**" – короткометражний фільм О.Чепелик за однойменною книгою О. Забужко (новий тандем: дві Оксани!?!). Якісна українська анімація. Екстравагантна комедія "**Пізнє одруження**" (Ізраїль-Франція), сентиментальний болгарський "**Лист до Америки**", словенський чорно-білий "**Хліб і молоко**", французька "**Стіна**", де грав сам Растропович (так-так, знаменитий віолончеліст). Ретроспектива Етеро Сколе...

Журі цього року було просто-таки "золотим" (аж дуже лояльним): нагороди, хоча б символічні, отримали майже всі фільми. Можливо, так сталося тому, що журі очолювала Нана Джорджадзе, яка свого часу сама була лауреаткою Каннського фестивалю. Вперше за всю історію дали два Гран-прі!!! Отож, фестиваль таки вдався.

Роксоляна Свято,
наш постійний кореспондент

Слово редактора

Вас вітають укладачі "Партійної сторінки"! Студенти, цього разу ми вирішили зробити не одну, а одразу дві таких сторінки. Матеріали, зібрані з парт, вражають змістом і глибиною. Деякі віршики — переклади англійських lyrics. Звичайно, ми не списували геть усе, що є в аудиторіях (оминули різні шпаргалки й формули, а також німецькі, англійські та французькі неправильні дієслова). Тож приємного читання "партійного" матеріалу! P.S. У вересневій "партійці" ми друкували безіменний вірш, який починався так: "Якщо тебе ненароком...". Виявилось, що у нього є автор — Юрко Позаяк, якому ми приносимо вибачення і робимо комплімент: якщо Ваші вірші записують без вказівки автора, це свідчить про те, що вони стають народними! Вітаємо!

жив та був
 один канібал Грішка
 він жував цибулини у ліжку
 а мама: маленький
 вони ж не смачненькі
 ти б краще
 людські поїв ніжки

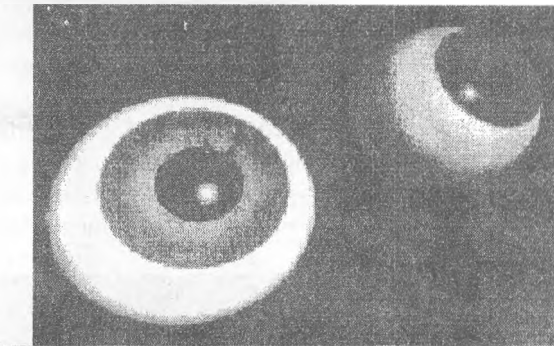
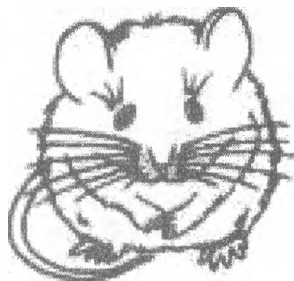
жила-була бабусенька Міла
 трохи носу її обгоріло
 а колись і вона
 за носом пішла
 і ніхто не зна
 де ся поділа

раз один в ресторані "Баку"
 знайшов мишу в своєму рагу
 офіціант: ви мовчіть
 і її не вертіть
 бо всі інші захочуть таку

люби мене такою як я є
 а я сама не знаю я яка
 а все-таки люби як щось своє
 як щось близьке до болю до ривка

я не палила від учора
 я так люблю палити натще
 мені сказали
 що я хвора
 це правда
 та мені так краще
 хотіла б так завжди хворіти
 любити палко і нестримно
 в легенях так багато диму
 але не в'януть в серці квіти

старі безглузді шаблони
 запхати в порожні пляшки
 ще одна остання затяжка
 і сум у диму потоне
 бухаю вино червоне
 чому мені знову тяжко

одна леді на прізвисько Гріслі
 мала очі на дивному місці
 бо сиділа вона
 на ямці крота
 і тварині дивилась у вічі

він дума що він
 найвищий зі звуків
 він дума що він
 від безсоння спасіння
 а він просто очі
 а він просто руки
 він ніжність і сила
 слизьке голосіння
 він бруд й чистота
 насолода і рана
 казковая втіха і біле нещастя
 він з тих хто ніколи
 слабким не здається
 а я вже п'яна
 від власної сили
 по мені нечутно
 їздять трамваї
 навіщо шукала
 навіщо просила
 таких як він
 я ще двоє маю

з оранжевим запахом
 "Gucci Envy"
 когось шукаю в старенькій церкві
 шукаю очі тверезо-сірі
 єдині можливо в людському вирі
 а то не Той і не Того очі
 сумні-сумні чужі безмежно
 в серце встромлені необережно
 з серця виймати їх не хочу

От уже ж любитель втішати ближніх,
 вичерпав, напевно, всі аргументи.
 Вчинки мої, кажеш, хоч зрозумілі,
 а людині розумній не притаманні:
 "Напиватися пивом, псувати нирки,
 і заради чого? Дурної курви".
 "Добре... курви", — погоджуюсь.
 Все ж таки шкода,
 що мене, не тебе, послали на (...)